

Бележнице ратног комаданта Републике Српске сведоче да је Сребреница била једно од жаришта рата у Босни и да је у њој и око ње проливено ужасно много крви.

Три дана после уласка Срба у Сребреницу, Ратко Младић, у „роковнику браон боје са натписом ЕИ Пупин“, под датумом 14. јул 1995. године, описује састанак на коме су, поред њега, били председник Србије Слободан Милошевић, Карл Билт и генерал Де ла Прел. Милошевић је, према Младићевим записима, „објаснио стање око Сребренице“.

Младић набраја и шта је све на састанку прихваћено: приступ Међународног црвеног крста ратној зони, долазак конвоја за снабдевање становништва, ексклузивно право полиције УН да буде у Сребреници и Жепи, могућност да се у то подручје врате сви који хоће... То је прихваћено, а Карл Билт је тражио да се „ослободе дечаки-младићи који су одведени у Братунац, као и холандски војници, да Сребреница и Жепа буду демилитаризоване“.

Дан касније, 15. јула, у Добановцима се састају Слободан Милошевић, Јасуши Акаши, Торнвалд Столтенберг, Карл Билт, генерал Де ла Прел, генерал Смит. Младић води одвојен разговор с двојицом генерала. Француз му каже да је решено ослобађање 48 Холанђана и тражи: „Омогућите потпун приступ МКЦК (Међународни комитет Црвеног крста) свим заробљеницима. Да се сретну са свим заробљеницима и да поднесу извештај МЗ (међународна заједница). Да посете з(аробљеничке) логоре. Проблем у Сребреници и Жепи помоћ УНХЦР – да донесе храну, ћебад, лекове.“

Генерал Смит каже да ће употребити силу када су нападнуте снаге УН и да „постоје приче о зверствима, покољима и силовањима“ у Сребреници и Жепи. „Добро би било да што прије дозволите приступ УНХЦР, МКЦК.“

И... то је крај ове бележнице: само девет страна руком писаних, како својим потписом потврђује генералова супруга Босилка. Остали роковници имају по 200 или 400 страна, овај само девет. Да ли је остале стране неко (и ко) склонио или уништио – или их овом приликом није пустио у јавност?

У дневницима доступним „Политици“, Сребреница се први пут помиње 6. јуна 1992. године. Извесни Остојић говори: „Сребреница је празна. Простор између Сребренице и Жепе је 90 одсто руде боксита. Договорили смо да Сребреницу поделимо попола и да они остану на простору Осмача. Неки Тошић износи други предлог – 'иза леђа морамо све очистити, Жепу и Сребреницу'”.

Мирослав Дeroњић из Братунца саопштава 20. јуна да је „Сребреница пала после смрти Зекића, прихватили смо ове из Сребренице“. Дeroњић наставља: „Стално имамо борбе, имамо око 100 жртава – они нападају са подручја Сребренице... Имамо проблема око с(ела) Коњевић Поља. Пресекли су комуникацију Милићи – Зворник. Не можемо очистити Коњевић Поље“.

На реферисању 22. јуна (1995) пуковник Суботић саопштава: „Тврде да у рејону Братунца има око 50.000 муслимана, контролишу потпуно Сребреницу. Моле као хитно предузимање неких мера да се не би изгубио рудник”. Три дана касније пуковник Живановић тврди: „Главни проблеми леже у Сребреници, који имају пуно школованих официра (Мехић Реџо пук, ...пук Мустафић Мехо). К-да им је у Сребреници, задатак им је да опсервирају село српско, униште га, опљачкају и спале.

Сваког нашег заробљеника муче тако што му открију крвну групу и узму крв до смрти. Прате сваку активност, а на сахранама масовно убијају... Туку минобацачима и топовима по левој обали Дрине. Дејствују ка с. Вољевици да би пресекли везу према Србији. Братунац се чврсто организовао према Сребреници... Ако се сломи с. Жединско (турско), Моћевићи и Осмаче, Сребреница се може припремити за предају.“

„Не постоји сила која ће нас разоружати... Сви ћемо изгинути а оружје нећемо предати. Трајаће овај рат предуго“. Морион, међутим, каже да има договоре с пуковником Вукшићем и Насером Орићем и да настављају с разоружавањем унутар линије раздвајања и тражи од Младића да се његове снаге повуку изван домета артиљерије и тенкова.

Ратко Младић 30. јуна записује сусрет с представницима општине Зворник, коме присуствује и „предс. пред. Сребренице – Јакић Миодраг“. Председник Власенице Миленко Станић каже: „Треба очистити Сребреницу и околину“. Десимир Митровић обавештава: „Од Скелана према Сребреници смо померили фронт према Сребреници. Код Тегара су нам спалили Ратковиће, Полимце, а наши су данас завршили са Тегарима.“ Говорио је и поменути председник Сребренице Јакић о свакодневним нападима муслимана на рудник Сасе, о фабрици сачме у Поточарима, трезору сребра (најмање тона) и злата. Јакић упозорава: „Код Сасе је јаловиште, ако би га пробили било би све уништено до Црног мора.“ Он наводи и да је муслиман из села Кошаљ по имену Вехбија, син хоџе, „побио више наших људи“.

Очигледно, у лето 1992. било је ужасно напето у Сребреници и околини, па у председништву на Палама 18. августа те године пуковник Димитрије Шибалић из Братунца пита: „Да ли можемо Сребреницу заузети?“ Ако је одговор и добио, он није записан. „Шта са Сребреницом“, пита пуковник Симић на састанку у Председништву РС с командантима корпуса и члановима Генералштаба 27. септембра 1992. године на Палама. На питање нико није одговорио.

У „роковник у којој футроли браон боје“ Младић 12. јануара 1993. године, на конференцији у Женеви, бележи говор Хариса Силајџића: „Геноцид народа се наставља... Јуче у Сребреници 195 људи умрло од хладноће и глади“.

С генералима Ларсом Ериком Валгреном и Филипом Морионом 9. априла 1993. године Младић разговара у Београду, у вили у Ботићевој улици, а Валгрен каже: „Ако бисмо могли решити Сребреницу, онда бисмо могли ићи даље... Од мене је СБ (Савет безбедности УН) тражио да појачам позиције УН у Сребреници...“

Медицинска ситуација у Сребреници је неприхватљива, да не кажем страшна. Зато смо дошли код Вас јер ми знамо да је тамо пресечен“. Морион је томе додао да у граду има бар 40.000 жена и деце. Младић не пристаје на предлог о демилитаризацији, о чему ће Валгрен да обавести генералног секретара УН, Слободана Милошевића и штампу. Ипак, договорени су прекид ватре у „цепу Сребреница од сутра у 14 часова“ и нови састанак... На конференцији за новинаре постављено је питање: „Да ли значи да ВРС неће ући у Сребреницу“.

На разговору са Шермоном из Црвеног крста, 13. априла у Бијељини, Младић записује да је рекао да је шокиран оним што се догодило у Сребреници: „...Чули смо у вијестима...“

Преко таквих вести се свашта десило против Ј(угославије) и српског народа“.

Њихов нови разговор је 30. априла, а Шермон каже да су „наши доктори“ учествовали у евакуацији рањеника из Сребренице и тражи да се деца вакцинишу, да дође лекар „наш или муслиман да води клинику“...Младић одговара: „За Сребреницу ћемо решити питање воде, струје, медиц. обезбеђења и вакцинације ако до 15. 05. 93. муслимани испоштују договор о предаји оружја“.

Момчило Крајишник, увек најтврђи у ставовима, 7. маја 1993. године каже: „Да пустимо посматраче у Сребреницу, Жепу и Горажде, Бихаћ, Тузлу“, а генерал Морион каже: „На захтев ваше владе ми смо добили нови мандат стварања безбедносних зона: Сребреница, Сарајево, Жепа, Горажде, Тузла, Бихаћ... У оквиру зоне предаја оружја снагама УН. Ако Срби желе да уђу у Сребр. биће им дозвољено“. Истог дана у сусрету с муслиманским снагама Халиловић (Сефер, командант Армије БиХ) за планирано разоружање у Сребреници каже: „Не постоји сила која ће нас разоружати... Сви ћемо изгинути а оружје нећемо предати. Трајаће овај рат предуго“. Морион, међутим, каже да има договоре с пуковником Вукшићем и Насером Орићем и да настављају с разоружавањем унутар линије раздвајања и тражи од Младића да се његове снаге повуку изван домета артиљерије и тенкова.

Морион, 15. маја на аеродрому у Сарајеву, предлаже „проширење демилитаризованог подручја око Сребренице и Жепе“ а генерал Кејз каже да мисли да је све тешко оружје предато и да је проблем с предајом лаког наоружања јер зараћене стране не верују једна другој. Истог дана Виктор Андрејев, други човек Унпрофора, каже Младићу: „Он (Морион) је у Сребреници могао довести до катастрофе, али сте ви одлично контролисали ситуацију. Ви сте то сјајно решили... Знају сви да је Морион Сребреницу и Жепу направио вештачким проблемом“.

О Сребреници Младић поново разговара с генералом Валгреном 12. јуна у Београду. Договор је да се поправи пумпа за воду у Сребреници и да високи комесар за избеглице може у њу да долази без ограничења и да у конвојима не сме бити новинара и незваничних лица.

Генерал Морион каже Ратку Младићу 25. јуна 1993. да у „Сребреници најрадикалнији муслимани желе погоршати ситуацију, да би свет имао грижу савести. Треbate избећи жељу за етничким чишћењем тих територија. За свет ће бити неприхватљива евакуација

муслиманског становништва“. Он још саветује Младића да омогући избеглима из Коњевића Поља и Церске да се из Сребренице врате својим кућама.

Нове разговоре о Сребреници Младић води с генералом Брикманом 23. јула 1993. у Калиновику: „Проблем Сребренице и Жепе – мој одговор: Само да предају оружје“.

Генерал Брикман каже Младићу 6. новембра 1993. да му УН дају да уради доста посла у Сребреници и да је тражио од њега да поштује примирје као у Сарајеву.

Пуковник Толимир 27. новембра каже да „Унпрофор све више врши извиђање наших простора... Желе појачати снаге у Жепи, Сребреници и Горажду“, а 15. децембра генерал Брикман објашњава какве ће снаге доћи у Сребреницу (две чете) да чувају примирје. Дан касније Младић уписује: „У Сребреници груписана 3 муслиманска батаљона. Врши се насилно извиђање Коњевића Поља“.

После овог податка изгледа чудно када Никола Кољевић 12. јануара 1994. каже на састанку на Палама: „Муратовић ми је рекао: 'У нама сазрева уверење да нама Сребреница и Жепа нису стратешки важне'“. Младић пита: „Шта конкретно за Сребреницу“.

Одговор стиже од Радована Караџића на Палама 14. јануара 1994. године: „До 18. јануара да дозволимо замену у Сребреници 1:1“.

Четири дана касније Младићу свакако прија мишљење његовог „омиљеног саветника“ Виктора Андрејева, другог човека Унпрофора, који му на Јахорини каже: „Ситуација у Сребреници је исисана из прста, а око Тузле види се амерички интерес“. Али, свакако му није било мило да чује: „Ваша војска губи позиције, немате пешадије, они рачунају да ви не можете извести озбиљну оф(анзиву). Муслимани рачунају да су зиму пребродили. Сада је централно питање Тузла и Сребреница“.

Истога дана генерал Брикман каже Младићу да ће у Сребреницу доћи Холанђани с наоружањем не већег калибра од 20 милиметара и да су то пред камерама већ

објаснили он, Караџић и Акаши.

С тог састанка неразумљив је запис о инциденту с летом Младићевог хеликоптера на који је можда пуцано у близини Сребренице. Брикман обећава истрагу и каже да разуме зашто Младић није дошао на састанак с генералом Делићем (Расим, ратни командант Армије БиХ).

Два дана касније, 20. јануара, Брикман и генерал Кот опет с Младићем разговарају о датуму доласка у Сребреницу Холанђана који треба да замене Канађане. Младић не бележи да је ишта одговорио иако је нешто морао рећи, а могуће је да је мислио исто што је 24. јануара изговорио генерал Манојло Миловановић: „Морамо ићи на што веће сабијање турака у енклаве“. Али, исто тако, Младић не наводи било какву своју реакцију када му 30. јануара генерал Роуз каже: „Сребреница–Тузла... Народ у Њујорку мисли да Ви блокирате конвоје и снаге УН, што није тачно“.

Руководство РС на Палама 15. фебруара 1994. разговара о могућности ваздушних удара НАТО снага. Младић бележи своје питање: „Били било добро да М(услиманима) понудимо прекид по моделу Сребренице и Жепе?“.

Одајући признање војсци РС за успешно изведену акцију „Звијезда“, Ратко Младић, под датумом 23. 04. 94, на састанку Врховне команде каже да „Турци ... не представљају већу нити организовану војну снагу у енклавама Горажде, Жепа и Сребреница чије неутралисање у наредном периоду морамо реализовати политичким, економско-државним и по потреби војно-полицијским мерама“.

У истом „роковнику са натписом НИС“, под датумом 1. јул 1994, пуковник Вићић саопштава да „бригада држи фронт ка Сребреници, потпуковник Огњеновић каже: 'У енклави Сребреница непријатељ има три бригаде (око 10.000 војно способних)', потпуковник Тубић тврди: 'Могли смо нанети знатне губитке муслиманима у Сребреници али нам је речено да то не радимо?', пуковник Вукота: 'Турци су доживели слом раздвајањем Сребренице од Жепе'“.

Из дневника не дознајемо шта се дешавало од јула до 22. децембра када следи нови запис са „састанка код Караџића“ где Младић записује да је Црвени крст тражио „да им

у Сребреницу омогућимо улазак“, а Момчило Крајишник да се Црвени крст бави само разменом ратних заробљеника.

Андрејев – генералов омиљени саветник

Службеник УН и совјетски дипломатски ветеран можда је једини човек кога је Младић питао за мишљење и савете од прве до последње стране својих бележака

Виктор Андрејев је омиљени јунак Ратка Младића, закључак је после читања неколико хиљада страница дневника ратног команданта босанских Срба. Са другим човеком Унпрофора, ветераном совјетске дипломатије, чиновником Уједињених нација – Младић увек дуго разговара и детаљно на десетак страна бележница записује шта му је све Андрејев рекао.

Први пут се ова двојица срећу 1. маја 1992. године. Младић бележи да је Андрејев рекао да „жели да се састане са к.том (командантом) лично и полузванично“. То је забележено пре подне. После следи друга белешка о разговору који је почео у 20.30 часова, а записан је на 13 страница „роковника браон боје без натписа“. Андрејев недипломатски искрено каже да му се није свидела делегација „која је на челу са Јовићем“ ишла на преговоре о Венсовом плану. Рус саветује да се напише писмо генералном секретару УН и председавајућем Савета безбедности да се иде у Москву и Кину, да се осигура држава која ће да тражи да се тај папир нађе на хитном заседању. Следила је анализа односа између Немачке и Француске, Европе и Америке, Јапана и Кине, планова Енглеске...

Фаворит Андрејева је био Јапан, није предвидео кинески „бум“, рекао је „Јапан је тајна бомба“, сада изгледа да је то Кина. Младић је сигурно климао главом када је Андрејев говорио: „Западни свет је увек сматрао да су Хрвати запад, а Срби исток. Линија између Хрвата и Срба је увек била линија између запада и истока.“

На крају разговора Младић бележи своје питање: „Како видите решење кризе у нашој земљи?“ Као одговор остало је записано: „Одцепљење Босне је најтежи ударац“.

Младић мора да је био охрабрен кад му је на почетку разговора, по свему судећи 15. маја 1993. године, Андрејев рекао: „Сада је боља ситуација. Америка није постигла сагласност са Европом. Сада су мањи изгледи за интервенцију. Русија неће дозволити интерв.(енцију).“ Па још „Промене у ставовима неких земаља су врло уочљиве“.

Младић мора да је био охрабрен кад му је на почетку разговора, по свему судећи 15. маја 1993. године, Андрејев рекао: „Сада је боља ситуација. Америка није постигла сагласност са Европом. Сада су мањи изгледи за интервенцију. Русија неће дозволити интерв.(енцију).” Па још „Промене у ставовима неких земаља су врло уочљиве”.

Борна кола УН испред војне болнице у Сарајеву

Ратни командант босанских Срба поново добија савете од другог човека Унпрофора у Босни: „Хуманитарна помоћ мора ићи без проблема”, а мало после и: „Ово је ТВ рат”.

Рус је веома отворен за дипломату, каже да је Морион (Филип, командант Унпрофора), драга особа, али повремено уради страшне ствари. „Он је у Сребреници могао довести до катастрофе али сте Ви одлично контролисали ситуацију. Ви сте то сјајно решили.”

Андрејев потом говори да му се не свиђа предлог несврстаних земаља за зоне око Сарајева, цинично примећује да можда несврстанима треба неки рат, али мало касније противречи себи и каже да је идеја безбедних зона боља од бомбардовања. И закључује да је Муслиманима „у интересу да Сарајево остане проблем”.

„Шта би Ви Виктор урадили за Сарајево да сте мене (на мом месту)?” пита Младић и бележи одговор „Пара треба да излази. Морион тражи да стави и вашу и њихову артиљерију под контролу. Ваш проблем је њихова пешадија. Повезати повлачење њихове пешадије са Вашом артиљеријом. У Вашим рукама да остане артиљерија али под контролом УН. Да тражите посматраче да надзиру ситуацију у Сарајеву. УН да гарантују да Мусл. (имани) неће ући са својим снагама на вашу територију. То треба да се уклопи са плавим путевима и чек поинтима. Будите категорични – не можемо да се повлачимо без трупа УН у зони. Немојте рећи 'не'. Само корак по корак са гаранцијама.”

Младићев сарадник, уписан као Тоша, пита: „Виктор, да ли би Муслимани прихватили неки облик демилитаризације и могућност извлачења снага” и добија одговор: „Они нажалост не желе никакву демилитаризацију. Ми смо их притисли добро, рекли смо им

да они желе жртвовати своје људе за интервенцију.”

Андрејев онда хвали као одличну Младићеву идеју да „понудите да се хум(анитарна) помоћ даје преко ваших територија Муслиманима” и да је битно да се писмо пошаље Садако Огати (високи комесар за избеглице УН) и одмах саветује шта писмо треба да садржи.

Младић се интересује за улогу Џерома Брејда и пита: „Шта да урадимо према Овену да га одобровољимо?” и каже: „Виктор, мораћу Вас узети за саветника, слаб сам у политици”. Дипломата је одговорио „А, генерале, ви сте у политици Вери гут, екселент, подиже палац, Ви само тако кажете, а супер сте”.

О односима Андрејева и Младића говори и запис из „роковника црвене боје”, а дешава се у Хан Пијеску сат и десет минута пре генераловог разговора са Морионом. Изгледало је то као да је Рус дошао да припреми Србина за сусрет са Французом. Младић бележи: “Виктор: -овен иде аут – Столтенберг можда остаје. – План В-О (Венс-Овен) отишао – Биће у БиХ 1 српска реп(ублика), 2 Хрватске (Мостар – Посавина) 2 Муслим(анске) (Цаз. Крајина – центр. Б) – могућа је још интервенција – иду на Абдића – А Изетб(еговић) балансира, Ганић хоће рат да иде на Србију и Косово – Прилаз муслимана – Провокација.”

После хиљаде прочитаних страна дневника изгледа да је Виктор Андрејев, службеник УН и совјетски дипломатски ветеран можда и једини човек кога је Младић питао за мишљење и савете од прве до последње стране својих бележака.

22.1. 8. 1993.

ХРЧ ПИЈЕКАР
АЧЕГЕКАР
13.50 --

САСТУЖИНА
са Пикетиром Ачегекари.

Пикетир:

- свец ир, ажи
- сватластички мидија састај.
- плат в-в ашкиса
- бите 7 5ах 1 орасе реи
- 2 хрвасице (мидија - ир)
- 2 мидија. (уз. ир - уз. ир. 5)
- мидија је још мидија.
- ир на Ачегекари
- Ачегекари, састај, састај
- хотел још са ир 40
- састај и Рвсобо
- Пикетир мидија - Пикетир

НАЧ
25.06.1993.г.
15.00 --

САСТАНАК
са Игњатом Срећковићем историчарем Павлом

* Игњат Срећковић:

- Најчешће је још да се повуком са функције.
Скелетно.

Кејбритан
14. 11. 1996. -

10. 11. 1996. -

ГЛАВНИ ШТАБ ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Пов.бр.81/1-133
27. новембра 1996. године
У 18.00 часова

ВРЛО ХИТНО

Пренос одлучивања
команданта ГШ ВРС,
одлука

Обзиром на новонасталу ситуацију и одлуке друге седнице Скупштине РС, а ради очувања континуитета Војске Републике Српске и РС и у складу са одлукама Проширеног колегија команданта Главног штаба ВРС одржаног 17.11.1996. године и Колегија команданта Главног штаба ВРС одржаног 27.11.1996. године

ОДЛУЧНО САМ:

1. Пренети сва одлучивања команданта Главног штаба Војске Републике Српске на начелника штаба, уједно заменила команданта генерал-потпуковника Манојла Милошевића, која ће у складу са одлукама Проширеног колегија команданта и Колегија команданта Главног штаба ВРС реализовати сва питања везана за Војску РС и њеног породица са председником РС проф. др. Божаном Палићем.

Џејтлице
субота
09.08.1998.г.

САСТАНАК

са ген. Першићем, Ђ. Ситакшићем
и Фрејтхером

* Ђ. Ситакшић:

- Бечером, дошло се ген. Першић и мени,
а коштао нас двоје у хотелу.
Видео на састанку, али нисам га
био могао гледати, нисам имао
времена. Истог дана сам одио
од Ротација 2. и намера, код
мене је дошао Црнковић
сакупљајући СД (дој), на коју је
био пермисиван, Црнковић
и сатисфакцију се је се попуња
попуњавају са Ротација а
са њим дошао Црнковић.

- 1 - Одјашкавао је шта је ексклузивна зона. -
- 2 - Повлачење итеког оузија?
- 3 - Шта је итеко оузије?

4. - Оштовање аеродрома

5. - Пучи Сарајево - Кисељак. -

* КЛОУК 5

- Пресе. Исец. грао коједе
гра кете најограви у
вејоу Сарајева. -

- Подевети грађани РС
немају персонифику, не
имају адресирања са
својом компанијом и
индивидуалном адресом
мају и те карте.
- Мају те врло јуно, на-
поштоматско све све шче-
бење и деловне поје
смају са РС.
- !! — Независна РС нема шаче.

* Комерцијалне субјекти:

- Писање козачке и маке
— Рекао сам амбасадору
за фирму неће се
интервјуовати.

* Јавна фирма — је јавна
фирма.

* Не може да се види са
козачке и маке...

?? * За војну сектор — јако је
важно да се види
ко ће да засвоји ту
фирму не може да се види.